

effectiveness, practical success. For the receipt of results research drawn on such methods: historical, to the analysis and synthesis, abstractly-logical et al. It gave an opportunity to define the basic going near the estimation of phraseology comprehension of the phenomenon of tourism. It will be realized due to his hermeneutics constituent. Presently evaluation and self-definition - the view-philosophical internals of tourist events are important. Phraseology as philosophical conception of activity, that has status of programmatic-conceptual project - theoretical soil of design of development of tourism, program of him development effective functioning and general layouts of perfection. In order to be effective activity, concordantly phraseology, must be effective, productive, successive, that needs taking into account of estimations of alternatives, authenticity. Substantive provisions of science are logic of organization of action, condition of efficiency of activity, orientation on cooperation of competitors fully suitable in an order to enter the arsenal of tourism. For this reason suggestions are given in relation to the analysis of phraseology from positions of theoretical comprehension of human practice. Further research is needed by the questions of development of tool of evaluation of phraseology knowledge tourism.

Key words: phraseology tourism, phenomenon of tourism, existential measuring of tourism, humanistic pragmatism, philosophy of tourism, communicative culture, programmatic-conceptual project.

УДК 378.14 (37.02)

Попова Алла Іванівна,

аспірант,

Мукачівський державний університет, м.Мукачеве

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВИМІР

У статті розглянуто історико-педагогічні аспекти підготовки фахівців легкої промисловості в європейських країнах, зокрема країн західної та центральної Європи. Зосереджено увагу на актуальності вивчення проблеми підготовки фахівців легкої промисловості, що зумовлено динамічними процесами суспільного розвитку, який тісно пов'язаний із швидкими змінами кількісних параметрів національних систем освіти, виникненням нових концептуальних підходів до організації, змісту та методів навчання, концептуальних розробок безперервної освіти. Проаналізовано наукові підходи до проблеми професійної підготовки та історико-педагогічного розвитку

Ключові слова: фахова підготовка, безперервна освіта, інтелектуалізація професійного навчання, конкурентоспроможність фахівця.

Постановка проблеми. Освіта за своєю сутністю спрямована в майбутнє. Стрімкий розвиток технологій в сучасному світі вимагає від освіти безперервного оновлення змісту підготовки фахівців з урахуванням не лише сучасного, а й прогнозованого стану розвитку технічної галузі, в якій працюватиме випускник навчального закладу. За даними звіту Міжнародної організації інтелектуальної власності, глобальний інноваційний індекс України за 100-бальною шкалою становить 35,8; за цим показником Україна посідає 71 місце з 142 країн [11, с. 261]. Для порівняння, лідер рейтингу – Швейцарія – має індекс 66,59; Китай – 44,66 (35 місце), Молдова – 40,94 (45 місце), Росія – 37,2 (62 місце). При цьому за рівнем знань робітників (Knowledgeworkers), який становить 40,8 балів зі 100 можливих, наша країна обіймає 79 місце. Отже проблема підготовки кваліфікованих фахівців, які розроблятимуть та запроваджуватимуть інноваційні технології в різних галузях діяльності, є надзвичайно актуальною.

Динамічний процес суспільного розвитку тісно пов'язаний із швидкими змінами кількісних параметрів національних систем освіти, зокрема, масовим поширенням обов'язкової середньої, а також вищої освіти, виникненням нових концептуальних підходів до організації, змісту та методів навчання, концептуальних розробок безперервної освіти. Сучасне глобалізоване інформаційне суспільство висуває нові вимоги до всіх галузей діяльності людини, зокрема й до освіти. На перший ціннісний план освітньої парадигми виходять питання реалізації засадничих прав і свобод людини, забезпечення її соціальної захищеності й самореалізації. Головними цілями професійного розвитку і професійної підготовки на початку XXI століття стали розширення та диверсифікація освітніх послуг. Досвід країн з розвинутою ринковою економікою свідчить про пряму залежність темпів удосконалення та розвитку виробництва, його конкурентоспроможності на світовому ринку від рівня професійної підготовки кадрів. Тому особливо актуальним є питання підготовки фахівців для виробничої сфери, зокрема фахівців з легкої промисловості. З метою координації професійного навчання, виконання соціальних програм створено Європейський центр розвитку виробничого навчання в Берліні. Це орган обліку інформації про результати досліджень у галузі безперервної професійної освіти, яким керує рада, що складається з представників Комісії ЄС, урядів і громадських організацій. У кожній країні ЄС склалася своя система професійного навчання та її державного регулювання. У Данії функціонують паритетні комітети безперервної професійної підготовки, у Німеччині-Федеральні і

земельні комітети та Федеральний інститут безперервного навчання. У Нідерландах державні та регіональні органи професійної освіти спільно розробляють навчальні програми і контролюють виконання контрактів про навчання, які укладають працівники з дирекціями підприємств [10].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До проблеми підготовки фахівців з легкої промисловості в країнах Європейського Союзу зверталися як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. Дослідження процесу фахової підготовки майбутніх фахівців легкої промисловості в умовах модернізації національної системи вищої педагогічної освіти потребувало вивчення широкого кола актуальних проблем, зокрема методології неперервної освіти (В. Андрущенко, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремень, Н. Ничкало, С. Сисоватан); теоретико-методологічних засад професійної підготовки фахівців (С. Батишев, В. Беспалько, А. Верхола, Б. Гершунський, А. Киверялг, І. Каньковський, М. Козяр, П. Лузан, А. Нісімчук, В. Петрук, А. Хуторський); психологічних аспектів організації та здійснення навчальної пізнаваності (А. Брушлинський, Л. Виготський, Л. Запорожець, В. Крутецький, Т. Кудрявцев, Б. Ломов, Є. Мілерян, В. Моляко, Я. Пономарьов, С. Рубінштейн, В. Чебишева); шляхів інформатизації професійної освіти (Д. Белл, В. Глушков, Р. Горбатюк, Р. Гуревич, М. Жалдак, Г. Козлакова, А. Коломієць, Т. Конлон, Ю. Машбиць, Н. Морзе, С. Паперт, Ф. Уебстер, В. Шолохович); характеру і змісту професійно-педагогічної діяльності (В. Безрукова, С. Гончаренко, О. Коваленко, Н. Кузьміна, Н. Ничкало, В. Радкевич); підготовку викладачів спеціальних дисциплін (інженерів-педагогів) (Л. Горбатюк, С. Гура, С. Дичковський, О. Макаренко, О. Прохорова, Т. Чаусова, Т. Яковенко); підготовку фахівців з урахуванням прогностичного фону (М. Анісімов, Б. Гершунський, Н. Нікало, В. Радкевич). М. Анісімов наголошує на необхідності органічного поєднання прогнозів соціально-економічного і наукового розвитку держави із прогнозами в галузі освіти [2, с. 225]. Як стверджує професор В. Радкевич, саме «...інноваційно-освітній чинник є основою для підвищення конкурентоспроможності фахівців галузі легкої промисловості на ринку праці» [8]. Водночас вважаємо необхідним акцентувати увагу на висвітленні проблеми підготовки фахівців у європейських країнах. Наше дослідження зумовило здійснити огляд літературних джерел з визначеної проблеми.

Мета статті: здійснити бібліографічний огляд проблеми підготовки фахівців з легкої промисловості в європейських країнах.

Результати дослідження. У вітчизняній науці таким

проблемам приділяли значну увагу Н. Абашкіна, Н. Бідюк, Г. Брюханова, О. Єжова, О. Микитенко та інші.

Концептуальними ідеями розвитку технічної освіти у європейських країнах, на думку Н. Бідюк, є положення: розвиток вищої технічної освіти у різних країнах залежить від глобальних проблем сучасності, інформаційно-технологічної революції, комплексу взаємопов'язаних соціально-економічних та освітніх чинників; тенденції розвитку вищої технічної освіти в країнах Західної Європи мають певні особливості та характерні риси, специфічні традиції, проте країни єдині в прагненні загальмувати надмірну диференціацію в галузі освітньої політики; реформування вищої школи на сучасному етапі зумовлює необхідність вивчення, оновлення та збереження традиційних цінностей освіти, що визначали основні напрями освітньої діяльності на різних історичних етапах; вища технічна школа здійснює широко профільну підготовку бакалаврів різних кваліфікаційних напрямів, яка відповідає новим вимогам до проектування освітніх систем та до якості професійного навчання в умовах інформаційно-технологічної революції; трансформація змісту і форм організації інженерної підготовки здійснюється на основі індивідуалізації навчання, оптимізації навчального процесу, інтеграції освіти, науки і виробництва, впровадження сучасних інформаційних технологій [3, с. 18].

Н. Абашкіна наголошує на принципах розвитку професійної освіти в Німеччині, зокрема вона відзначає «принцип інтелектуалізації професійного навчання впливає на формування нового принципу - постійного кваліфікаційного випередження, реалізація якого ґрунтується на дотриманні таких положень, як розширення і поглиблення фахово-функціональної компетенції в умовах широкого використання ЕОМ і НІТ, глибше врахування емоційних якостей у трудових, соціально-комунікативних і особистісних стосунках, а також оволодіння навчальною компетенцією. Принципи інтелектуалізації професійного навчання та постійного кваліфікаційного випередження у професійному навчанні абстраговано з нових тенденцій розвитку професійної освіти, які засвідчують, що в умовах ЕОМ і НІТ відбувається формування нових підходів до професійної підготовленості працівника, його кваліфікаційних компонентів, що включають не лише фахові, а й морально-етичні норми, зокрема культуру спілкування, взаємоповагу і толерантне ставлення до інших, інтерес і любов до своєї професії, бажання підвищувати свій кваліфікаційний рівень, потребу пошуку більш досконалих форм роботи. Внаслідок цього компоненти вихованості стають важливими складовими професійної підготовленості, а професійна підготовленість - показником вихованості [1, с. 33].

На історичних аспектах розвитку професійної освіти в європейських країнах зосередила увагу О. Єжова. Зокрема вона охарактеризувала історію виникнення приватних товариств розповсюдження професійної жіночої освіти в Німеччині, які діяли приблизно з 1861 року. Їхня діяльність стосувалась майже виключно шкіл рукоділля, чисельність яких зростала з кожним роком. Крім названих шкіл, тут здавна існували жіночі школи-«ферейни». До 1878 р. Ферейни доступні лише для дівчат середнього класу. Після 1878 р. з'явилися ферейни для дівчат нижчих класів. В цих закладах більше 70% учениць обирали рукоділля. Автор наводить такі дані: в Німеччині щорічно 2000...3000 дівчат, що отримали освіту в ферейнах, обрали швацьку спеціальність [7, с.23].

Цікаву інформацію знаходимо в звіті про відвідування педагогічних відділів виставки 1900 року в Парижі [9]. Так, зокрема,

відзначимо обов'язковість курсу рукоділля на всіх ступенях жіночої освіти Франції [8, с.2]. При цьому в професійних жіночих навчальних закладах курс рукоділля невід'ємно пов'язаний з курсом малювання та креслення. В початковій школі Франції дівчатка з молодшого віку (7...9 років) вивчали шви на лоскутках; в середніх класах (10...11 років) опановували вишивку та пошиття простих речей - рушників та фартухів; в старших класах (12...13 років) вивчали крій та шиття легкого одягу: сорочок, спідниць, суконь [9, с. 4]. У вищих початкових школах, які готували до життя дітей дрібних чиновників та комерсантів, урокам рукоділля приділялась значна увага. Дівчата вивчали шиття 3,5 години на тиждень упродовж 3 років і 2 години на додатковому, четвертому курсі. Така увага до навчання швейної та художньої справи на державному рівні частково пояснює, чому законодавцем мод здавна вважались французи. Майстерних кравців у Франції шанували не менше, ніж видатних військових, поетів та художників. У варшавській школі на курсах рукоділля навчалися 3 роки [9, с. 7]. Перший рік вивчали шиття на машині і вручну найпростіших видів одягу. Другий рік був присвячений переважно конструюванню одягу. На третьому році учениці виготовляли скроєні модні речі [5, с. 65-65].

На думку Г. Брюханової в контексті підготовки фахівців з легкої промисловості важливою є дизайнерська сфера діяльності, яка стає все ширшою, збагачується новими ідеями та технологіями, стає все складнішою для вивчення та засвоєння. Для того, щоб досягнути всі тонкощі професії, засвоїти найскладніші методи і прийоми, треба засвоїти основні принципи професії, фундаментом яких є система навчання, що використовує досвід провідних світових шкіл дизайну. Зараз, на початку третього тисячоліття, необхідно зважити і оцінити пройдений шлях у професії дизайнера, що набула важливості та величезного значення саме в період останніх ста років другого тисячоліття, і звичайно, освіти дизайнерів, як важливої ланки дизайнерської діяльності взагалі. Проблема дизайнерської освіти в різних країнах сьогодні набуває не стільки академічного, скільки практичного інтересу: вона направлена на пошук тих конкретних засобів, що можуть допомогти прискорити економічний, соціально-економічний та культурний розвиток своєї країни. [4, с. 42].

О. Микитенко зазначає, що основними чинниками, що впливали на цей процес, були: зміст професійної освіти, який визначається суспільними вимогами щодо їх підготовки ПТО, що знаходить відображення в кваліфікаційних характеристиках спеціальностей (складалися відповідно до ЄТКД; відображали сучасний розвиток науки, техніки та технології певної галузі виробництва), і структурний аналіз змісту їх професійної підготовки; цей процес складався з двох основних етапів: відбору змісту та укладення структури навчальних планів; відбору і структурування змісту навчальних програм дисциплін, що входили до навчальних планів [6], що забезпечує змістову і методичну складові.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Вивчення літературних джерел дає підстави зробити висновок щодо певних напрямів розвитку освітньої галузі в контексті підготовки фахівців з легкої промисловості у зарубіжжі, зокрема застосування інформаційних технологій у сучасній професійній підготовці, врахування емоційно-естетичного чинника у майбутній професійній діяльності, удосконалення змісту підготовки сучасного фахівця легкої промисловості. Перспективами подальших досліджень вважаємо вивчення досвіду практичної підготовки в умовах вищої європейської школи.

Список використаних джерел

1. Абашкіна Н.В. Развитие профессиональной освіти в Германии (конец XIX - XX ст.): автореферат дис.... на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спец.: 13.00.04 – теорія і методики професійної освіти / Н.В. Абашкіна; Інститут педагогіки і психології професійної освіти Академії педагогічних наук України. – К., 1999. – 43 с.
2. Анісімов М.В. Теоретико-методологічні основи прогнозування моделей у професійно-технічних навчальних закладах: монографія / М.В. Анісімов. – Київ-Кіровоград: ПОЛІУМ, 2011. – 464 с.
3. Бідюк Н.М. Розвиток змісту та форм організації підготовки бакалаврів інженерії в університетах Великої Британії: автореферат

дис.... на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спец.: 13.00.04 – теорія і методики професійної освіти/ Н.М. Бідюк; Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2000. – 24 с.

4. Брюханова Г.В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з дизайну друкованої продукції в Україні (60-ті роки XX – початок XXI ст.): дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спец.: 13.00.04 – теорія і методики професійної освіти/Г.В. Брюханова; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2016. – 264 с.

5. Єжова О.В. Теоретико-методологічні засади створення прогностичних моделей підготовки фахівців у професійно-технічних навчальних закладах швейного профілю закладів: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спец.: 13.00.04 – теорія і методики професійної освіти /О.В. Єжова; Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Вінниченка. – Кропивницький, 2016. – 557 с.

6. Микитенко О.С. Становлення і розвиток підготовки кваліфікованих робітників для легкої промисловості у технічних училищах України: автореферат дис.... на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спец.: 13.00.04 – теорія і методики професійної освіти/О.С. Микитенко; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова.–Київ, 2016.–22 с.

7. Овцын В. Развитие женского образования/ В.Овцын. – Санкт-Петербург: тип. И.Н.Скорородова, 1897.– 42с.

8. Радкевич В.О. Проблеми професійного навчання кваліфікованих робітників для потреб інноваційної економіки /В.О. Радкевич// Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка: зб. наук. праць. – К.: Вид-во ПТТО НАПН України, 2012. – Вип.3. – С. 5–10.

9. Стрекалова И.В. Женское профессиональное и хозяйственное образование на Выставке 1900 года /И.В.Стрекалова.– Санкт-Петербург: тип. И. Н. Скорородова, 1900.–19 с.

10. Управління трудовим потенціалом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubooks.com.ua/books/000234/inx47.php>

11. TheGlobalInnovationIndex 2013: TheLokalDynamicsofInnovation. – CornellUniversity, INSEAD, andWIPO 2013: Geneva, Itha

References

1. Abashkina N.V. (1999), Rozvytok profesiinoi osvity v Nimechchyni (kinets KhKh - KhKh st.st.) [Development of vocational education in Germany (the end of the XIX - XX centuries)]: Abstract Th.... for obtaining a scientific degree of the doctor of pedagogical sciences in specialty.: 13.00.04 – theory and methods of vocational education; Institute of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, K., 43 p.

2. Anisimov M.V. (2011), Teoretyko-metodolohichni osnovy prohnouzuvannya modelei u profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladakh: monohrafiia [Theoretical and methodological bases of forecasting of models in vocational schools: monograph], Kiev-Kirovograd: POLIUM, 464 p.

3. Bidiuk N.M. (2000), Rozvytok zmistu ta form orhanizatsii pidhotovky bakalavriv inzhenerii v universytetakh Velykoi Brytanii [Development of the content and forms of organization of preparation of bachelors of engineering at universities of the Great Britain]: Abstract Th.... for obtaining a scientific degree of a candidate of pedagogical sciences in specialty.: 13.00.04 – theory and methods of vocational education, Ternopil State Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk, Ternopil, 24 p.

4. Bryukhanova H.V. (2016), Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv z dyzainu drukovanoi produktsii v Ukraini (60-ti roky XX – pochatok XXI st.) [Professional training of future specialists in design of printed products in Ukraine (60s of XX - beginning of XXI century)]: thesis for obtaining a scientific degree of a candidate of pedagogical sciences in specialty 13.00.04 – theory and methods of vocational education, Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, 264 p.

5. Yezhova O.V. (2016), Teoretyko-metodolohichni zasady stvorennia prohnostychnykh modelei pidhotovky fakhivtsiv u profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladakh shveinoho profilu zakladakh [Theoretical and methodological principles of creation of forecasting models of training of specialists in vocational schools of sewing profile]: thesis for obtaining a scientific degree of the doctor of pedagogical sciences in specialty: 13.00.04 – theory and methods of vocational education, Kirovohrad State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko, Kropivnitsky, 557 p.

6. Mykytenko O.S. (2016), Stanovlennia i rozvytok pidhotovky kvalifikovanykh robotnykiv dlia lehkoj promyslovosti u tekhnichnykh uchylshchakh Ukrainy [Formation and development of training skilled workers for light industry in technical schools of Ukraine]: Abstract Th for obtaining a scientific degree of a candidate of pedagogical sciences in specialty.: 13.00.04 theory and methods of vocational education, National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov, Kiev, 22 p.

7. Ovtyn V. (1897), Razvytye zhenskogo obrazovaniya [Development of women's education], St. Petersburg: typ. I.N. Skorokhodova, 42p.

8. Radkevych V.O. (2012), Problemy profesiinoho navchannia kvalifikovanykh robotnykiv dlia potreb innovatsiinoi ekonomiky [Problems of professional training of skilled workers for the needs of an innovative economy] *Scientific Herald of the Institute of Vocational Education of the National Academy of Sciences of Ukraine. Professional pedagogy: collection of scientific works*, K.: Publishing house PTTO NAPN of Ukraine, Iss.3, P. 5–10.

9. Strekalova I.V. (1900), Zhenskoe professyonalnoe y khoziaistvennoe obrazovanye na Vystavke 1900 hoda [Female vocational and economic education at the Exhibition of 1900], St. Petersburg: typ. I.N. Skorokhodova, –19 p.

10. Management of labor potential [Electronic resource]. – Access mode: <http://ubooks.com.ua/books/000234/inx47.php>

11. The Global Innovation Index 2013: The Lokal Dynamics of Innovation. – Cornell University, INSEAD, and WIPO 2013: Geneva, Ithaca

В статті розглянуті історико-педагогічні аспекти підготовки фахівців легкої промисловості в європейських країнах, в частині країн західної та центральної Європи. Сосередоточено увагу на актуальності вивчення проблеми підготовки фахівців легкої промисловості, що обумовлено динамічними процесами суспільного розвитку, який тісно пов'язаний з швидкими змінами кількісних параметрів національних систем освіти, виникненням нових концептуальних підходів до організації, змісту та методів навчання, концептуальних розробок неперервного освіти. Проаналізовані наукові підходи до проблеми професійної підготовки та історико-педагогічного розвитку.

Ключові слова: професійна підготовка, неперервне освітнє, інтелектуалізація професійного навчання, конкурентоспроможність фахівця.

The article deals with the historical and pedagogical aspects of training the light industry specialists in European countries, and the countries of Western and Central Europe in particular. The focus has been made on the problematics of training the light industry specialists, which is caused by the dynamic processes of social development, closely connected with the rapid changes in the quantitative characteristics of national education systems, the formation of a new conceptual approaches to the organization, content and teaching methods, conceptual development of continuing education

delivered by the European centers for the development of training at production accompanied by methodological principles, etc. The scientific approaches to the problem of professional training and historical and pedagogical development have been analyzed. Studied scientific works, in which the development of higher technical education in different countries have been analyzed, depending on the global problems of the present, information and technological revolution, a complex of interrelated socio-economic and educational factors. It has been revealed that to the basic principles of professional education we include: intellectualization, continuous qualification upgrade via different forms of vocational training, morality in professional training of the employees, qualification components. It has been emphasized that the main factors influencing professional training are: the content of vocational education, which is determined by social requirements in preparation, and is reflected in the specialties' qualification characteristics, and structural analysis of the professional training content. It has been concluded that the main problematics of training the light industry specialists abroad include: use of information technologies in modern professional training, taking into account the emotional and aesthetic factor of future professional activity, and improvement of educational content for training the modern light industry specialists.

Key words: professional training, continuous education, intellectualization of professional training, specialist's competitiveness

УДК:373.2 (477.7) (09) «19» (043.3)

Примакова Віталія Володимирівна,

доктор педагогічних наук, доцент,

Ходаковська Лідія Вікторівна,

аспірант, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», м. Херсон

ХАРАКТЕРИСТИКА КЛЮЧОВИХ ПОНЯТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

У статті визначено коло ключових понять дослідження проблеми розвитку дошкільної освіти на Півдні України (друга половина XX - початок XXI століття). Розглянуто та схарактеризовано сутність категорій «дошкільна освіта», «типи дошкільних навчальних закладів», «дошкільна педагогіка», «регіон», «дошкільна освіта Півдня України», обґрунтування яких спирається на дослідження вітчизняних науковців. Уточнено контент поняття «дошкільна освіта Півдня України», що розглядається з точки зору структурно-функціонального підходу та визначається невід'ємною складовою системи дошкільної освіти України, що має специфіку відповідно до впливу чинників, притаманних Південному регіону України. Узагальнено висновки теоретичного аспекту проблеми, проаналізовано термінологічно-понятійний апарат дослідження, що сприятиме більш логічному, коректному і зрозумілому викладу подальших результатів наукового пошуку.

Ключові слова: дошкільна освіта, тип закладу, дошкільний навчальний заклад, розвиток, регіон, Південний регіон України, дошкільна педагогіка, дошкільне виховання.

Постановка проблеми. В умовах розвитку українського суспільства виховання здорової та компетентної особистості, забезпечення якісної і доступної дошкільної освіти є пріоритетними завданнями. У сучасних умовах розбудови національної освіти, зокрема дошкільної її ланки, вимогою часу стає реформування галузі, спрямування на гуманізацію, демократизацію та модернізацію освітнього процесу та діяльності закладів освіти, розвиток ідеї дитиноцентризму та патріотичного виховання, усунення розбіжностей між теоретичними засадами сучасної педагогічної науки та досвідом педагогів-практиків. У цьому зв'язку особливої уваги набуває дошкільна освіта як вихідна, початкова ланка загальної системи освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема розвитку дошкільної освіти України, як першої ланки неперервної, останнім часом все більше привертає увагу вітчизняних учених. До розгляду питання історіографії розвитку всіх ланок у системі неперервної освіти неодноразово звертались вітчизняні науковці-педагоги та історики: Л. Артемова, О. Венгловська В. Кузьменко, Т. Поніманська, В. Примакова, О. Сухомлинська, І. Улюкаєва та ін. Дослідженню різних аспектів дошкільного виховання та дидактики присвятили свої наукові розвідки Г. Аніщенко, А. Богуш, Н. Гавриш, К. Крутий, М. Чернявська та ін. Значущими для нас є дослідження з питань розвитку дошкільної освіти у певних регіонах в різні історичні періоди: О. Венгловська, Т. Головань, С. Стягунова, Н. Туренко, І. Цюпак та ін. Отже, інтерес до проблеми розвитку дошкільної освіти є очевидним. Малодослідженим залишається питання розвитку дошкільної освіти в окремих регіонах України, впливу регіонального компоненту, поліетнічності на розвиток дошкільної галузі в Південному регіоні. Водночас, історико-педагогічна розвідка буде не повною без розкриття понятійно-термінологічного апарату дослідження.

Мета статті: визначення контенту ключових понять, що використовуються в роботі та відповідають темі є метою статті, наукового пошуку. Для вивчення розвитку дошкільної освіти Південного регіону в окреслений історичний період важливим є визначення таких понять як: «розвиток», «дошкільна освіта»,

«дошкільне виховання», «дошкільний навчальний заклад», «дошкільна освіта Півдня України» та ін.

Результати дослідження. Центральним поняттям нашого дослідження є «розвиток». Це поняття виступає стрижневим у педагогіці, зміст якого розглядався багатьма вченими: І. Зязюном, А. Кузьминським, О. Янкович та ін.

О. Янкович, проаналізувавши сутність синонімічних за змістом філософських понять «розвиток», «генеза», «еволюція», розміщених у філософських, педагогічних словниках, науковій літературі, підкреслили спільні риси та розбіжності в їх трактуванні. «Генезу» розглянуто як походження, становлення та виникнення, натомість «розвиток» - як зростання, зміцнення, вдосконалення [15, с. 37.]. Відповідно, вивчаючи проблему розвитку дошкільної освіти на Півдні України, доцільно використовувати ці висновки, враховуючи потребу в зміцненні, вдосконаленні, поліпшенні функціонування дошкільної освіти та закладів, які забезпечують цей процес, необхідності професійного зростання вихователів та керівників цих закладів.

Дошкільна освіта ієрархічно підпорядкована і виступає структурно підпорядкованою системою вищого порядку, що не тільки висуває перед дошкільною освітою мету і завдання, зумовлює її зміст та напрями діяльності, а й є визначальною у стратегії та закономірностях її розвитку як підструктури. Тому такі поняття як «освіта», «розвиток», «виховання» є стрижневими у педагогічній науці в цілому та є складовими нашого дослідження. Поняття «освіта» є багатоплановим та трактується вченими неоднозначно. Як зазначає В. Примакова «найбільш широкоспектральні визначення терміну репрезентовано нині в словниках (тлумачних, філософських, педагогічних тощо), в яких у визначенні поняття акцентовано на контамінації здобутих знань з особистісними якостями та на важливості сформованості вмінь їх творчо застосовувати» [9, с. 43].

У нашому дослідженні визначальними є провідні принципи української системи освіти, які задекларовано в низці загальнодержавних нормативних документів. Тому для визначення поняття «освіта» ми звернулись до Закону України «Про освіту», в якому його